

Názov stavby : HORNÉ OPATOVCE - skládka odpadov
Časť : 1.etapa - 2.časť
Stupeň : Dokumentácia na stavebné povolenie
Archívne číslo : 07 – DSP – 2009

Časť:

F. ORGANIZÁCIA VÝSTAVBY

Príloha:

F.2 Plán BOZP

Obsah:

1. IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE
 - 1.1 Identifikačné údaje stavby
 - 1.2 Stavebník
 - 1.3 Projektová dokumentácia a koordinácia PD
 - 1.4 Koordinácia bezpečnosti
 - 1.5 Zhotoviteľ
 - 1.6 Termíny výstavby
2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE
 - 2.1 Úvod
 - 2.2 Obsah stavby – stavebná činnosť
 - 2.3 Základné údaje o stavbe
 - 2.4 Údaje o dopravných trasách
 - 2.5 Spôsob ochrany susedných objektov
 - 2.6 Návrh minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadaviek
 - 2.7 Záver
 - 2.8 Súvisiace zákony, vyhlášky a vládne nariadenia
3. OZNÁMENIE
4. ORGANIZAČNÉ OPATRENIA
 - 4.1 Kontakty pre hlásenie a riešenie udalosti v rámci BOZ
 - 4.2 Organizácia školení a spôsob vedenia dokumentácie BOZ

5. BEZPEČNOSTNÉ A ZDRAVOTNÍCKE POŽIADAVKY NA STAVENISKO

A. Všeobecné požiadavky

- A.1 Stabilita a pevnosť
- A.2 Energetické rozvody
- A.3 Únikové cesty a východy
- A.4 Identifikácia, ohlásenie a zdolávanie požiaru
- A.5 Vetranie
- A.6 Osobitné nebezpečenstvá
- A.7 Teplota
- A.8 Osvetlenie pracovísk, priestorov a komunikácií na stavenisku denným svetlom a umelým osvetlením
- A.9 Dvere a brány
- A.10 Komunikácie a nebezpečné priestory
- A.11 Nakladacie plošiny a rampy
- A.12 Pohyb na pracovisku
- A.13 Prvá pomoc
- A.14 Zariadenia na osobnú hygienu
- A.15 Oddychové miestnosti a ubytovacie priestory
- A.16 Priestor na oddych pre tehotné ženy a dojčiace matky
- A.17 Zamestnanci so zdravotným postihnutím
- A.18 Rôzne ustanovenia

B. Osobitné požiadavky

- B.1 Stabilita a pevnosť
- B.2 Energetické rozvody
- B.3 Vplyv počasia
- B.4 Padajúce predmety
- B.5 Pád z výšky
- B.6 Lešenia a rebríky
- B.7 Zdvíhacie zariadenia
- B.8 Dopravné prostriedky, stroje na zemné práce a na manipuláciu s materiálom
- B.9 Zariadenia, stroje a pracovné prostriedky
- B.10 Výkopy, šachty, práce v podzemí, tunely a zemné práce
- B.11 Búracie práce
- B.12 Konštrukcie, debnenia a ťažké prefabrikáty
- B.13 Teplota
- B.14 Osobitné opatrenia
- B.15 Rôzne ustanovenia

1. IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

1.1 Identifikačné údaje stavby

Názov stavby : HORNÉ OPATOVCE - SKLÁDKA ODPADOV ,
1.etapa – 2.časť

Miesto stavby : katastrálne územie Horné Opatovce

Okres : Žiar nad Hronom

Stavebný úrad : SIŽP, Inšpektorát Banská Bystrica

Charakter stavby : nová investičná výstavba – úprava jestvujúcich skládkovacích priestorov

Odvetvie : inžinierska stavba

Klasifikácia stavby: 2420 - ostatné inžinierske stavby
odpadové hospodárstvo - skládkovanie odpadov

1.2 Stavebník

Stavebníkom je **mesto Žiar nad Hronom**. Nariadenie vlády č. 396/2006 Z.z. v §3 upravuje povinnosti stavebníka pri dodržaní minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

1.3 Projektová dokumentácia a koordinácia PD

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z., stavebník zohľadňuje v projektovej dokumentácii a jej zmenách všeobecné zásady prevencie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. O projektovej dokumentácii a koordinácii projektovej dokumentácie pojednávajú § 4 a §5.

Projektovú dokumentáciu stavby spracovala spoločnosť DEPONIA SYSTEM s.r.o. Bratislava. Projektová dokumentácia bola vypracovaná v súlade s požiadavkami investora stavby. Bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri práci ako celok je v spracovanej dokumentácii riešená v prílohe F. Projekt organizácie výstavby. Mimo uvedených príloh je súčasťou každej technickej správy jednotlivých stavebných objektov súbor stavieb. Okrem toho starostlivosť o bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri práci je popísaná v prílohe B. Súhrnná technická správa a v jednotlivých Technických správach pre každý stavebný objekt stavby.

Koordináciu projektovej dokumentácie a jej zmien z hľadiska zaistenia bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci bude zabezpečovať **Ing. Bohuslav Katrenčík, autorizovaný stavebný inžinier**.

Podľa § 6 Nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z. je stavebník povinný menovať aj koordinátora bezpečnosti.

1.4 Koordinácia bezpečnosti

Koordináciu plnenia úloh pri realizácii stavby z hľadiska zaistenia bezpečnosti práce bude zabezpečovať osoba menovaná stavebníkom. Koordinátor bude musieť mať podľa § 6 príslušné vzdelanie a bude vykonávať činnosti uvedené v odseku 2 tohto paragrafu.

Predpokladá sa, že na stavenisku bude pracovať vybraný zhotoviteľ. Vybraný zhotoviteľ určí **koordinátora bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci**, ktorý bude ďalej určovať pracovný postup a náväznosť jednotlivých prác z hľadiska BOZP pre všetky určené staveniská a jednotlivých zhotoviteľov.

1.5 Zhotoviteľ

Povinnosti Zhotoviteľov prác sú popísané v § 6 až § 10 Nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z. Zhotoviteľ uvedenej stavby bude vybraný po výberovom konaní.

V prípade, že v rámci výstavby budú schválení ďalší podzhotovitelia, budú sa na ich činnosť vzťahovať uvedené požiadavky Plánu BOZP v plnom rozsahu.

1.6 Termíny výstavby

Termíny výstavby sú uvádzané orientačne a budú závisieť od získania povolenia na výstavbu zariadenia a dohody medzi zhotoviteľom a prevádzkovateľom zariadenia.

Začiatok výstavby 1.etapy – 2.časti	05. 2009
Ukončenie výstavby 1.etapy – 2.časti	09. 2009
Uvedenie stavby do prevádzky	10. 2009

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je vypracovaný v súlade s Nariadením vlády SR č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko. Nariadenie vlády č. 396/2006 Z.z. upravuje minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky na stavenisko, ktoré musí stavebník a zhotoviteľ splniť.

2.1 Úvod

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri vykonávaní stavebných prác je zložitý mechanizmus. Kladie nároky na organizáciu riadenia a nezahŕňa len prevenciu proti úrazom a haváriám. V tejto dobe treba zvažovať všetky stránky ochrany zamestnancov súvisiace s prácou - fyzickú aj psychickú pohodu, pracovné a hygienické podmienky, sociálne vybavenie pracovísk.

Starostlivosť o BOZP je nezastupiteľnou povinnosťou a zodpovednosťou vedúcich zamestnancov každého zamestnávateľa. Stavebné práce sú zložitým procesom a vyžadujú si aj dôsledný prístup všetkých zamestnancov realizátora, pri zabezpečení vytvorenia podmienok BOZP vyplývajúcich z bezpečnostných predpisov a noriem. Predmetom tohoto plánu BOZP je splnenie podmienok zákona č. 396/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorý predpisuje stavebníkovi povinnosť dodržiavať podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri príprave projektu a realizácii stavby v rozsahu stanovenom v osobitnom predpise, t.j. nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z. § 3 z 24. mája 2006 o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

Zahŕňa podmienky realizácií činnosti od prípravy zariadenia staveniska, stavebnej prípravy a samotnej realizácie prác na stavbe, vrátane obslužných činností. Plán nemôže jednoznačne špecifikovať a presne stanoviť pravidlá a obsiahnuť všetky potrebné kroky pri BOZP na realizovanej stavbe, ale má byť základným predpisom pre realizáciu úloh na

stavbe. Na základe vypracovaného plánu je nutné zvoliť systematický postup vychádzajúci z postupu prác na stavenisku v rámci ktorých sa podarí zabezpečiť plnenie úloh BOZP.

Úspešnosť riadenia závisí od toho, ako je zorganizovaná práca, zabezpečovaná informovanosť zamestnancov o bezpečných pracovných postupoch, ohrozeniach, nebezpečiach, rizikách a prevencii voči nim a vyžadovanie bezpečného správania a dodržiavania pracovných postupov od každého zamestnanca realizátora.

Požiadavku uplatňovania všetkých podmienok plánu BOZP je treba vyžadovať aj od externých zmluvných partnerov (fyzické, právnické osoby), ktorí sa zúčastňujú pri vykonávaní stavebných prác, čo musí byť jednoznačne stanovené už v uzatvorených zmluvách.

Obsah plánu BOZP pre túto stavbu vychádza z vykonávacieho projektu a zahŕňa podmienky z hľadiska bezpečnosti práce vzhľadom na stavebné činnosti a ich štruktúru a charakteristiku prác.

Obmedzenie rizík ohrozujúcich zdravie a životy zamestnancov zhotoviteľa je neoddeliteľnou súčasťou a povinnosťou pri vykonávaní akejkoľvek činnosti. Hlavným krokom pri zvládnutí tejto úlohy je identifikácia všetkých závažnejších nebezpečí vzťahujúcich sa k vykonávaným činnostiam a stanoveniu zdrojov rizík spojených s každým identifikovaným nebezpečím vrátane uvedenia existujúcich a plánovaných opatrení tak, ako to ukladajú platné právne predpisy. Spracovanie identifikácie pre túto stavbu je zahrnuté a zapracované v projektovej dokumentácii. Avšak aktualizácia sa musí vykonávať pravidelne počas priebehu činnosti t.j. hneď pred zahájením stavby konkrétnym zhotoviteľom.

Z hľadiska charakteristiky prác zahŕňa tieto časti :

- Zariadenie staveniska
- Zemné práce
- Búracie a rekonštrukčné práce
- Montážne stavebné práce
- Dokončovacie a údržbárske práce
- Montážne, technické a technologické práce
- Právne predpisy
- Pracovné alebo technologické predpisy
- Požiadavky na OOPP

Z hľadiska obsahu náplne požiadavky pre tieto činnosti, ktoré vyplývajú zo spracovaného vykonávacieho projektu :

- Podmienky pre spôsob zhotovenia jednotlivých častí z hľadiska charakteristiky prác
- Na vybavenie pracovísk
- Dopravné komunikácie, a dopravu materiálov
- Skladovanie materiálov a konštrukčných prvkov
- Vecnej pripravenosti montáže
- Podmienky uvedenia stavby do prevádzky
- Energetické prípojky pre stavenisko

2.2 Obsah stavby – stavebná činnosť

Tento postup stavebných prác je návrhom jedného z možných postupov vykonania diela. Slúži na vyšpecifikovanie problémov a opatrení, ktoré vyplynuli z jednaní s dotknutými účastníkmi výstavby, vplyv vlastnej stavby na život v oblasti a aby zhotoviteľ dostal čo možno najpresnejší obraz o súvislostiach výstavby.

Postup stavebných prác obsahuje časti, ktoré môže každý zhotoviteľ podľa svojich individuálnych potrieb zmeniť alebo upraviť, ale musí dodržať podmienky dotknutých orgánov a organizácií (uvedené v stavebnom povolení, resp. vyjadreniach) a časti uvedené pre obmedzenie prác v tejto správe.

2.3 Základné údaje o stavbe

Stavba „**Horné Opatovce - skládka odpadov, 1. etapa – 2. časť**“ rieši zmenu dokončenej stavby skládkovacích plôch zariadenia na zneškodňovanie odpadov skládkovaním, zosúladienie výstavby s platnými predpismi v odpadovom hospodárstve s ohľadom na požiadavky prevádzkovateľa zariadenia. Výstavba nadväzuje na zabezpečený areál a vybudované skládkové priestory I. etapy – 1. časti a bude využívať vybudované prevádzkové objekty skládky odpadov.

Územie výstavby sa nachádza v katastrálnom území Horné Opatovce a nadväzuje na vybudovanú a prevádzkovanú I. etapu – 1. časť skládkovacích priestorov.

Územie 1. etapy – 2. časti sa odkopom uloženého odpadu a časti zemín v podloží skládky, premiestnením do telesa 1. časti v rámci stavby rekultivácie 1. etapy – 1. časti objektu upraví do tvaru vhodného pre vybudovanie konštrukcie dna a svahov skládky tak, aby boli zabezpečené všetky požiadavky výstavby bezpečnej a organizovanej skládky odpadov. Podrobné údaje o technických parametroch sú uvedené v popise jednotlivých stavebných objektov.

V súčasnosti je vybudovaná a prevádzkovaná I. etapa skládky ako skládka odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný. V súčasnosti prevádzkovaná časť územia skládky predstavuje ucelený zabezpečený priestor obvodom skládky.

V záujmovom území skládky nie sú žiadne ochranné pásma, ktoré by limitovali využitie územia.

Územie výstavby 1. etapy – 2. časti skládkovacích plôch sa nachádza juho-východne od prevádzkovanej I. etapy – 1. časti skládky odpadov. Skládka je vybudovaná ako samostatný skládkovací priestor pre zneškodňovanie nie nebezpečných odpadov, ohraničený obvodovými hrádzami s ukotvením tesniacich vrstiev a oplotením areálu skládky. Zo severo-východnej strany areálu skládky bola v rámci výstavby I. etapy vybudovaná prístupová a vnútroareálová komunikácia, s napojením na spevnené plochy v rámci areálu skládky a k akumuláčnej nádrži priesakových vôd. Územie výstavby má tvar nepravidelného obdĺžnika o rozmeroch cca 200 x 100 m. Plocha je v súčasnosti čiastočne zavezená odpadom bez porastu a bez iného využitia.

Prístup na stavenisko je zabezpečený spevnenou betónovou cestou od vstupu do prevádzkového dvora až do priestoru budovaných skládkovacích plôch.

Podzemné siete

V rozsahu výstavby sa podľa podkladov nevyskytujú žiadne známe podzemné ani nadzemné siete.

Vstup do skládky je v súčasnosti umiestnený v severovýchodnej časti areálu skládky, pri príjazdovej ceste, kde je umiestnený prevádzkový objekt s vážnicou. Objekt je prepojený s mostovou váhou a obsluha zabezpečuje koordináciu a riadenie prichádzajúcich vozidiel,

evidenciu a kontrolu množstva a charakteru privážaného odpadu a jeho producentov. Sociálne zariadenie (WC, umývárň, šatne) obsluhy skládky je súčasťou prevádzkového objektu, vybudovanej v prevádzkovom dvore skládky. Vozidlá, privážajúce odpad sa pohybujú po spevnených plochách vjazdu do skládky až do priestoru I. etapy skládky, ktorá sa v súčasnosti zaväzuje odpadom. Prístup do novo budovaných skládkovacích priestorov nebude potrebné osobitne upravovať spevnením prístupu, ale bude sa postupne zaväzovať od spevnených komunikácií areálu priamo do priestoru 1. etapy – 2. časti. Celý areál skládky aj budované skládkovacie plochy sú ohraničené oplotením.

Návrh výstavby zariadenia na zneškodňovanie odpadov skládkovaním je v súlade s platnými legislatívnymi predpismi pre zneškodňovanie odpadov skládkovaním spôsobom D1 – Uložením do zeme alebo na povrchu zeme (Príloha č. 3 Zákona 409/2006 Z.z.) a rešpektuje koncepciu postupného rozširovania skládkovacích plôch, minimalizáciu tvorby priesakových kvapalín etapovým systémom výstavby a postupné uzatváranie a rekultiváciu územia skládky po ukončení skládkovania podľa charakteru skládky.

Výstavba nebude obmedzovať jestvujúcu prevádzku skládky a postup výstavby a dopravy zhotoviteľ stavebných prác skoordínuje s požiadavkami prevádzkovateľa. Územie celej skládky je oplotené so zabezpečeným a kontrolovaným prístupom do lokality výstavby. Celý areál výstavby a prevádzkovej skládky je strážený stálou službou.

Výstavba sa vykonáva v území určenom pre uvedenú činnosť územným rozhodnutím a stavebným povolením. Projektová dokumentácia pre realizáciu výstavby rieši vybudovanie zabezpečených skládkovacích priestorov v rozsahu pôvodného územia skládky v súlade s podmienkami územného rozhodnutia a stavebného povolenia, poznatkov z prevádzkovania I. etapy – 1. časti skládky a navrhované technické riešenie je v súlade s platnými legislatívnymi požiadavkami na prípravu, výstavbu a prevádzku zariadení na zneškodňovanie nebezpečných odpadov skládkovaním.

Pre prevádzkovanie aj nových skládkovacích priestorov sa uvažuje s využitím jestvujúcej techniky – buldozéra alebo kompaktora.

2.4 Údaje o dopravných trasách

Pri presunoch po komunikáciách platí v plnom rozsahu príslušná miestna legislatíva s povinnosťou udržiavať komunikáciu prevádzky v schopnom stave s okamžitým odstraňovaním prípadného znečistenia. Pri použití iných ciest ako je uvedené v PD, pre dovoz väčšieho množstva materiálu musí o určenie týchto ciest zhotoviteľ požiadať odd. dopravy krajského úradu.

Doprava materiálov sa bude odohrávať väčšinou na existujúcich verejných komunikáciách, a preto je potrebné zachovať zásady platné pre verejnú premávku. Navyše je potrebné rešpektovať denné, prípadne aj týždenné kolísanie intenzity dopravy a prepravy väčších množstiev materiálu, resp. rozmernejší náklad bude potrebné vykonávať mimo dopravných špičiek. Ak počas dopravy dôjde k znečisteniu vozovky prepravovaným materiálom alebo vozidlom, je zhotoviteľ povinný komunikáciu ihneď očistiť.

Všetky dopravné prostriedky zhotoviteľa a podzhotoviteľov, ktoré budú používané na stavenisku alebo na dopravu osôb aj materiálu na stavenisko alebo zo staveniska, musia byť označené tak, aby bola zrejmá ich príslušnosť k stavenisku. Vyhodenie tohto označenia určí po prerokovaní so zhotoviteľom stavebný dozor. Na požiadanie stavebného dozoru je zhotoviteľ povinný predložiť zoznam týchto dopravných prostriedkov vo forme a intervale určenom stavebným dozorom. Stavebný dozor môže takto neoznačené, či v zozname neuvedené vozidlá okamžite vylúčiť zo staveniska.

2.5 Spôsob ochrany susedných objektov

V projektovej dokumentácii sú zakreslené podzemné siete na základe podkladov v predchádzajúcich stupňoch PD. Ich vytýčenie priamo v teréne sa vykoná pred začiatkom stavebných prác a siete budú zamerané geodetom.

Pri všetkých inžinierskych sieťach sa práce musia vykonávať tak, aby boli dodržané príslušné ochranné pásma. Pri prácach v ochrannom pásme je nevyhnutné dodržať príslušné predpisy a podmienky správcov, resp. si vyžiadať jeho dozor počas výstavby.

Pri prácach v blízkosti inžinierskych sietí je nutné, aby zhotoviteľ dodržal zákon č. 70/98 Z.z. v platnom znení.

Pri prácach na elektrických vedeniach a zariadeniach je potrebné okrem dodržania „Bezpečnostného predpisu“ požiadať o technický dozor majiteľa sietí.

Ochranné pásma

V území dotknutom výstavbou je nutné rešpektovať tieto ochranné pásma:

Miestna komunikácia I. a II. triedy	15 m
Elektrické vedenie VN vzdušné	10 m
Elektrický kábel VN, WN	1 m
Elektrický kábel NN	1 m
Vodovodná prípojka	1 m

2.6 Návrh minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadaviek

Táto dokumentácia bola vypracovaná na základe vyhlášky 396/2006 Z.z. a jej prílohy, na základe identifikácií vytypovaných jednotlivých nebezpečí a zdravotných rizikových faktov, ktoré môžu vzniknúť resp. sa vyskytujú pri činnosti – budovanie nových skládkových priestorov v areáli jestvujúcej skládky odpadov. Pri spracovaní sa vychádzalo z dlhodobých skúseností pracovníkov firmy v danej profesii, ako ak konzultácie s niektorými zhotoviteľmi týchto stavieb. Povinnosti problematiky bezpečnosti práce sa týkajú i staveniskových zariadení a zariadení na ktorých bude vykonávaná údržba a opravy strojných zariadení.

Návrh napriek tomu nemôže obsahovať všetky nebezpečia a zdroje rizík s ohľadom na rozsiahlosť, zložitosť a nepredvídateľnosť problematiky a špecifik, ktoré môžu vzniknúť hlavne neznalosťou špecifik zhotoviteľa, resp. zhotoviteľov (erudovanosť zamestnancov, stav, druh a vek mechanizmov, atď.), ktorí zatiaľ nie je známy. V spracovanom elaboráte sú v niektorých činnostiach uvedené rôzne druhy rizík, pretože v tomto štádiu nie je možné poruchy zmeny v predpokladaných technologických postupoch i s ohľadom na pôsobenie klimatických vplyvov a tým sťažených podmienok.

Aby návrh a zabezpečenie ochrany pracovníkov na stavbe bolo účinné a prehľadné, vychádzalo sa zo skutočnosti tak, aby to prinieslo požadovaný efekt, boli v návrhu zohľadnené:

- Druh činnosti
- Zdroj rizika
- Identifikácia nebezpečenstva
- Bezpečnostné opatrenie odstraňujúce, resp. obmedzujúce riziko

V návrhu sú stanovené opatrenia v zmysle nariadenia vlády č. 396 / 2006 Z.z. doplnené o opatrenia konkrétne tak, aby riziko bolo minimálne (akceptovateľné). Základnými opatreniami je zoznámenie pracovníkov - zamestnancov so školeniami o minimálnej bezpečnosti a zdravotných požiadavkách. Povinnosťou koordinátora

bezpečnosti, ako aj manažmentu zhotoviteľa je tieto opatrenia kontrolovať a upozorniť na výskyt okolností, ktoré v návrhu stavby nie sú obsiahnuté, nedodržujú sa alebo vznikli nové okolnosti, aby tieto boli zapracované do aktualizovaného návrhu opatrení BOZP a ich eliminovať. Pri stanovovaní a aktualizovaní postupov a opatrení k zníženiu a zvládnutiu rizík platia nasledovné zásady.

Poradie účinnosti protiúrazových opatrení:

- Odstránenie rizika zdroja
- Minimalizácia zdroja rizika úrazu
- Úplné oddelenie rizika úrazu
- Oddialenie človeka z poľa zdroja rizika úrazu, nebezpečného priestoru
- Zníženie pravdepodobnosti pôsobenia zdroja rizika (bezpečnostné oznámenia, upozornenia)
- Ochrana pracovníka
- Výber, výchova a výcvik pracovníka (zdravotná spôsobilosť, kvalifikácia, školenie, overovanie znalostí)

2.7 Záver

Tento plán BOZP je spracovaný v súvislosti s „Plánom organizácie výstavby“ tejto stavby, to znamená, že každá zmena oproti týmto dokumentom môže mať vplyv na jeho aktualizáciu.

Okrem plánu BOZP musí zamestnávateľ splniť aj ustanovenia zákona č. 124/2006 Z.z.. Súčasťou textového dokumentu sú vypracované Minimálne a zdravotné požiadavky na stavenisko kde sú uvedené príslušné právne predpisy a tiež upresnené požiadavky z hľadiska zabezpečenia podmienok bezpečnosti práce pri vykonávaných stavebných prácach na stavbe.

2.8 Súvisiace zákony, vyhlášky a vládne nariadenia

Bezpečnosť a ochrana zdravia :

- Zákon 124/2006 Z.z o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Nariadenie vlády č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.
- Nariadenie vlády č. 444/2000 Z.z. o požiadavkách na používanie označenia symbolov a signálov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
- Nariadenie vlády SR č. 395/2006 Z.z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.
- Nariadenie vlády SR č. 392/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov.
- Zákon č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení ďalších predpisov.
- Zákon 264/1999 Z.z. o technických požiadavkách na výrobky a posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon 50/1976 Z.z.. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon), v znení neskorších a súvisiacich predpisov.
- Zákon 272/1994 Z.z.. o ochrane zdravia ľudu v znení ďalších predpisov.

- Nariadenie vlády č. 206/1988 Z.z. o jedoch a niektorých iných látkach škodlivých zdraviu.
- Nariadenie vlády 391/1999 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na strojové zariadenia.
- NV SR č. 493/2002 Z.z. o minimálnych požiadavkách na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo výbušnom prostredí.
- Zákon č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie vlády 392/1999 Z.z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia.
- Nariadenie vlády 393/1999 Z.z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na spotrebiče plyných palív.
- Nariadenie vlády 400/1999 Z.z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na ostatné určené výrobky.
- Nariadenie vlády č. 204/2001 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami.
- Nariadenie vlády č. 40/2002 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami.
- Nariadenie vlády č. 39/2002 Z.z. o ochrane zdravia pri práci s azbestom.
- Nariadenie vlády č. 45/2002 Z.z. o ochrane zdravia pri práci s chemickými faktormi
- Nariadenie vlády č. 46/2002 Z.z. o ochrane zdravia pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi.
- Nariadenie vlády č. 47/2002 Z.z. o ochrane zdravia pri práci s biologickými faktormi.
- Vyhláška 208/1991 Zb. Slovenského bezpečnostného úradu a Slovenského banského úradu o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel.
- Vyhláška 93/1985 Z.z. stabilné zásobníky nasytky materiálu.
- Vyhláška 718/2002 Z.z. na zaistenie BOZP, bezpečnosti tlakových, zdvíhacích, elektrických, plynových zariadení.
- Vyhl. 164/1997 Z.z o zdravotnej spôsobilosti na vedenie vozidla v znení neskorších predpisov.
- Vyhl. 280/1993 Z.z., ktorou sa ustanovujú bližšie podmienky a sadzby poisťného zákonného poistenia zamestnávateľa pre prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška MV SR č. 718/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú vlastnosti prenosných hasiacich prístrojov a podmienky ich prevádzkovania a zabezpečenia pravidelnej kontroly.
- Zákon č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi.
- Vyhláška 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii.
- Vyhlášky MV SR č. 288/2000 Z.z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na požiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.
- Zákon č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí.
- Úprava č. 7/1978 Z.z. v znení úpravy č. 7/1985 Z.z. vestníka MZ SSR – Hygienické požiadavky na pracovné prostredie.

Legislatíva (zákazy a príkazy) :

- Obmedzenie, vylúčenie zdroja rizika (použitím bezpečnejších látok, technológií)
- Tam, kde je to možné, má sa prispôbiť práca pracovníkovi
- Pre zníženie rizika nutné sledovať a využívať vývoj a technický pokrok
- Nutné je dávať prednosť kolektívnym bezpečnostným opatreniam, ktoré chránia viac pracovníkov súčasne
- Spravidla je nutné vzájomne kombinovať technické, organizačné, výchovné opatrenia
- Zavedenie a uplatňovanie plánovanej preventívnej údržby strojov

- Uvažovať s núdzovými opatreniami v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok na nechránených pracoviskách
- Zdokonaľiť a skvalitniť systém bezpečnosti práce
- Zaistiť realizáciu preventívnych opatrení pre zníženie rizík, včítane aktualizácie vyhodnotených rizík, ak príde ku zmene podmienok nebezpečí a rizík
- V prípadoch, kde nie je možné riziká celkom eliminovať, je treba aspoň znížiť na najmenšiu možnú mieru a zostatkové riziko kontrolovať.

3. OZNÁMENIE

Podľa § 3 ods.3 stavebníkom a investorom akcie je mesto Žiar nad Hronom. Stavebník je povinný pred začatím prác na stavenisku predložiť inšpektorátu práce oznámenie. Oznámenie musí obsahovať nasledovné údaje:

1. Dátum predloženia oznámenie
2. Presná adresa staveniska
3. Stavebník (meno, adresa)
4. Názov stavby
5. Projektant (meno a priezvisko, adresa)
Stavbyvedúci (meno a priezvisko, adresa)
Stavebný dozor (meno a priezvisko, adresa)
6. Koordinátor dokumentácie (meno a priezvisko, adresa)
7. Koordinátor bezpečnosti (meno a priezvisko, adresa)
8. Plánovaný termín začatia prác na stavenisku
9. Plánovaný termín dokončenia prác na stavenisku
10. Predpokladaný najvyšší počet zamestnancov na stavenisku
11. Predpokladaný počet právnických alebo fyzických osôb na vykonávanie prác na stavenisku
12. Údaje (obchodné meno a sídlo) o právnických alebo fyzických osobách na vykonávanie prác na stavenisku

4. ORGANIZAČNÉ OPATRENIA

4.1 Kontakty pre hlásenie a riešenie udalosti v rámci BOZ

4.1.1 Pohotovostné telefónne čísla

Integrovaný záchranný systém	112
Záchranná zdravotnícka služba	155
Hasičský a záchranný zbor	150
Polícia	158

4.1.2 Poruchová služba správcov inžinierskych sietí

Východoslovenská energetika a.s. poruchová linka 0850 123555

4.1.3 Pracovníci zodpovední za BOZ

Bude určený po výbere zhotoviteľa.

Stavebný dozor :

Bude určený po výbere zhotoviteľa.

Koordinátor dokumentácie :
Deponia System s.r.o. Bratislava, Ing. Katrenčík 0905 / 471 095

4.1.4 Kontakty na pracovníkov územnej samosprávy

Mesto Žiar nad Hronom 045/ 678 7111 fax: 045/ 678 7155

4.2 Organizácia školení a spôsob vedenia dokumentácie BOZ

Vstupné školenie pracovníkov – zhotoviteľ vykoná pred začiatkom prác školenie vlastných pracovníkov, určených pre práce na uvedenej stavbe. Záznam zo vstupného školenia predloží zhotoviteľ pred začiatkom stavebných prác. Uvedené platí aj pre podzhotoviteľov každého zhotoviteľa.

Pred začiatkom realizácie činnosti priamo na určených pracoviskách vykoná zhotoviteľ priamo na pracovisku **zácvik a školenie pracovníkov** vedúcim pracoviska (stavbyvedúcim, majstrom alebo určeným vedúcim pracovníkom). O vykonaní zácviku a školenia sa vyhotoví záznam v knihe BOZP, ktorá bude u každého zhotoviteľa na pracovisku.

Dokumentáciu v knihe BOZP budú tvoriť predovšetkým nasledovné doklady a záznamy :

- Prílohu bude tvoriť kópia záznamu z vstupného školenia pracovníkov zhotoviteľa.
- Prílohu budú tvoriť všetky záväzné smernice a predpisy BOZP a PO platné u stavebníka, ktoré sú k dispozícii na požiadanie zhotoviteľa prác v potrebnom rozsahu s ohľadom na charakter prác. V súlade so zákonom 124/2006 Z.z. o BOZP, §18 ods.1 pre realizáciu uvedeného projektu sa bude postupovať v súlade s vyššie uvedeným zákonom, najmä sa navzájom informovať o možných ohrozeniach, preventívnych opatreniach a opatreniach na poskytnutie prvej pomoci, na zdolávanie požiarov, na vykonávanie záchranných prác a na evakuáciu zamestnancov. Tieto informácie je povinný každý zamestnávateľ poskytnúť svojim zamestnancom.
- Záznamy o vykonanom zácviku a školení pracovníkov.
- Záznamy o ďalších školeniach nových pracovníkov zhotoviteľa.
- Vykonané pravidelné školenia 1 x do roka a pri zmene podmienok na pracovisku alebo zmene pracoviska.
- Záznamy z pravidelných kontrol na pracovisku, ktoré sa budú vykonávať 1 x za mesiac pravidelne a nepravidelne v občasných kontrolách.

Výstupom z vykonaných kontrol budú **mesačné správy koordinátora BOZP**, predkladané dozoru stavby a stavebníkovi resp. podľa dohody účastníkov výstavby pri preberaní staveniska. Zodpovedným za výkon kontrol BOZP je zhotoviteľ stavby.

Hlásenie o prípadných **pracovných úrazoch** pri stavebnej činnosti sa budú oznamovať v súlade so Zákonom 124/2006 Z.z o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5. MINIMÁLNE BEZPEČNOSTNÉ A ZDRAVOTNÉ POŽIADAVKY NA STAVENISKO

V tejto kapitole sú uvedené minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky na stavenisko. Požiadavky uvedené v tejto prílohe sa budú uplatňovať vždy, ak si to vyžadujú podmienky alebo činnosti vykonávané na stavenisku, resp. iné okolnosti alebo možné nebezpečenstvo. Za splnenie požiadaviek uvedených tejto kapitole bude zodpovedať zhotoviteľ stavby. Zhotoviteľ stavby musí byť s minimálnymi požiadavkami oboznámený. Zhotoviteľ stavby musí prijať a splniť aj ďalšie opatrenia, ktorými bude zabezpečená dokonalá ochrana zdravia a bezpečnosť práce na stavenisku. Znalosť všetkých hlavných a súvisiacich predpisov pojednávajúcich o bezpečnosti práce je základným predpokladom vykonávania riadiacej činnosti v dodávateľských organizáciách.

Pracovníci musia byť odborne spôsobilí na vykonávanie príslušných stavebných prác, musia byť oboznámení s pracoviskom a musia byť patrične vyškolení z hľadiska BOZ a PO. Pracovníci musia byť zdravotne spôsobilí na vykonávanie prác, ktoré sú predmetom projektu a musia absolvovať predpísané zdravotné prehliadky.

A. VŠEOBECNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA STAVENISKO

A.1 STABILITA A PEVNOSŤ

- A.1.1 Materiály, zariadenia a iné prvky, ak sa pohybujú akýmkoľvek spôsobom a môžu ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov, musia byť primeraným spôsobom zabezpečené.
- A.1.2 Prístup k akýmkoľvek plochám pozostávajúcim z nedostatočne pevných materiálov nie je povolený, ak plochy nie sú zabezpečené primeraným zariadením alebo prostriedkami na bezpečný výkon práce.

A.2 ENERGETICKÉ ROZVODY

- A.2.1 Energetické rozvody musia byť navrhnuté, konštruované a používané tak, aby naspôsobili požiar alebo výbuch. Osoby musia byť primerane chránené pred nebezpečenstvom elektrického prúdu v dôsledku priameho dotyku alebo nepriameho dotyku.
- A.2.2 Pri navrhovaní, konštrukcii a výbere pracovných prostriedkov a ochranných zariadení sa musia brať do úvahy druh a intenzita dodávanej energie, vonkajšie podmienky a spôsobilosť osôb, ktoré majú prístup k častiam rozvodov.

A.3 ÚNIKOVÉ CESTY A VÝCHODY

- A.3.1 Únikové cesty musia byť trvalo voľné a viesť, ak je to možné, najkratšou cestou do bezpečného priestoru alebo na voľné priestranstvo.
- A.3.2 V prípade ohrozenia zamestnanci musia mať možnosti opustiť všetky pracovné miesta čo najrýchlejšie a najbezpečnejšie.
- A.3.3 Počet, rozdelenie a rozmery únikových ciest a východov závisia od použitia, zariadenia a rozmerov staveniska a priestorov a od maximálneho prípustného počtu osôb.
- A.3.4 Únikové cesty a východy musia byť označené v súlade s osobitným predpisom.. Označenie musí byť trvanlivé a umiestnené na vhodnom mieste.
- A.3.5 Únikové cesty a východy, komunikácie a dvere musia byť voľné a bez prekážok, aby mohli byť kedykoľvek použité.

- A.3.6 Únikové cesty a východy, pri ktorých je potrebné umelé osvetlenie, musia byť pre prípad výpadku elektrického prúdu zabezpečené núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

A.4 IDENTIFIKÁCIA, OHLÁSENIE ZDOLÁVANIE POŽIARU

- A.4.1 Podľa charakteru staveniska, jeho rozlohy, použitia priestorov, zariadení, fyzikálnych a chemických vlastností používaných látok, ako aj podľa maximálneho počtu prítomných osôb musí byť zabudovaný dostatočný počet požiaro-technických zariadení.
- A.4.2 Požiaro-technické zariadenia sa musia pravidelne kontrolovať a udržiavať. V pravidelných intervaloch sa musia testovať a vykonávať skúšky ich funkčnosti.
- A.4.3 Požiaro-technické zariadenia a požiarne vodovody musia byť ľahko prístupné a jednoducho použiteľné. Zariadenie musí byť označené značkami v súlade s osobitným predpisom. Označenie musí byť trvanlivé a umiestnené na vhodnom mieste.

A.5 VETRANIE

- A.5.1 So zreteľom na používaný pracovný postup a fyzickú záťaž zamestnancov musia byť vykonané opatrenia na zaistenie dostatočného prívodu vzduchu.
- A.5.2 Núdzový vetrací systém, ak sa použije, musí byť udržiavaný v prevádzkyschopnom stave a nesmie vytvárať prievan, ktorý by ohrozil zdravie zamestnancov.

A.6 OSOBITNÉ NEBEZPEČENSTVÁ

- A.6.1 Zamestnanci nesmú byť vystavení nadmernému hluku alebo škodlivým vonkajším vplyvom, napr. plynu, výparom alebo prachu.
- A.6.2 Ak zamestnanci musia vchádzať do priestoru, v ktorom ovzdušie môže obsahovať toxické alebo nebezpečné látky, alebo v ktorom je nedostatočné množstvo kyslíka, alebo ak je ovzdušie zápalné, uzavretý priestor musí byť monitorovaný a musia sa prijať vhodné preventívne opatrenia
- A.6.3 Zamestnanec v uzavretom priestore nesmie byť za žiadnych okolností vystavený vysokému riziku, vyplývajúcemu z ovzdušia. Zvonku musí byť sústavne sledovaný a musia sa prijať všetky primerané bezpečnostné opatrenia na zaistenie účinnej a okamžitej pomoci

A.7 TEPLOTA

- A.7.1 Teplota počas práce musí byť primeraná ľudskému organizmu so zreteľom na používané pracovné postupy a fyzickú záťaž zamestnanca.

A.8 OSVETLENIE PRACOVÍSK, PRIESTOROV A KOMUNIKÁCII NA STAVENISKU DENNÝM SVETLOM A UMELÝM OSVETLENÍM

- A.8.1 Pracoviská, priestory a komunikácie musia byť dostatočne osvetlené denným svetlom a umelým osvetlením v noci, a ak je denné svetlo nedostatočné, musia sa použiť prenosné svetelné zdroje odolné proti nárazom. Farba umelého osvetlenia nesmie rušiť alebo ovplyvňovať vnímanie svetelnej signalizácie alebo bezpečného značenia.

- A.8.2 Osvetlenie pracovísk, priestorov a komunikácií musí byť umiestnené tak, aby nebolo zdrojom úrazu zamestnancov.
- A.8.3 Pracoviská, priestory a komunikácie, na ktorých sú zamestnanci pri výpadku umelého osvetlenia osobitne vystavení nebezpečenstvu, musia byť vybavené dostatočným núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

A.9 DVERE A BRÁNY

- A.9.1 Na stavenisku nepredpokladáme používanie brán. Vstupné brány budú len pri vstupoch do zariadení staveniska. Dvere budú iba na mobilných bunkách používaných pre zariadenie staveniska.

A.10 KOMUNIKÁCIE A OHROZENÉ PRIESTORY

- A.10.1 Komunikácie na stavenisku vrátane schodísk, pevných rebríkov, nakladacích plošín a rámp musia byť navrhované, umiestnené, situované a riešené tak, aby zabezpečovali ľahký, bezpečný a vhodný prístup, ktorý nebude ohrozovať zamestnancov nachádzajúcich sa v ich blízkosti.
- A.10.2 Komunikácie určené pre chodcov a na prepravu tovaru vrátane tých, ktoré sa používajú na nakladanie a vykladanie, musia byť vyhotovené so zreteľom na počet používateľov a druh činností na nich vykonávaných. Ak sa na dopravných komunikáciách používajú dopravné prostriedky, pre chodcov musí byť vymedzený dostatočne voľný priestor alebo primerané ochranné zariadenia. Komunikácie musia byť viditeľne označené, pravidelne kontrolované a udržiavané.
- A.10.3 Medzi dopravnými komunikáciami pre vozidlá a dverami, bránami, priechodmi pre chodcov, chodbami a schodiskami musí byť dostatočne voľný priestor.
- A.10.4 Ak sa na stavenisku vyskytnú priestory s obmedzeným vstupom, také priestory musia byť vybavené zariadeniami, ktoré bránia vstupu neoprávnených osôb. Na ochranu zamestnancov oprávnených vstupovať do nebezpečných priestorov musia byť vykonané primerané opatrenia. Z hľadiska BOZ hlavným nebezpečenstvom priestorov na stavenisku je dno rýh, hlavne v blízkosti plynových vedení a jestvujúcich kanalizačných šácht. Nebezpečné priestory musia byť viditeľne označené.

A.11 NAKLADACIE PLOŠINY A RAMPY

- A.11.1 Projekt nepredpokladá so zriadenie plošín alebo rámp.

A.12 POHYB NA PRACOVISKU

- A.12.1 Plocha na pracovisku musí zamestnancom umožniť voľný pohyb pri výkone ich práce so zreteľom na stavebnú ryhu a používané zariadenie staveniska. Všetci pracovníci musia používať reflexné bezpečnostné vesty počas práce v blízkosti komunikácií.

A.13 PRVÁ POMOC

- A.13.1 Zamestnávateľ musí zabezpečiť, aby prvú pomoc mohol kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý je vždy k dispozícii. Menný zoznam osôb určených na poskytovanie prvej pomoci bude visieť v kancelárii stavbyvedúceho zhotoviteľa. Musia sa prijať opatrenia na zabezpečenie lekárskej pomoci a zabezpečenie odvozu zamestnanca postihnutého úrazom, alebo náhlou

nevoľnosťou. Okamžitú prvú pomoc zabezpečuje príslušný stavbyvedúci, alebo ním určený pracovník stavby, ktorý musí byť na stavbe prítomný.

- A.13.2 Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci musia byť dostupné na všetkých miestach, na ktorých to pracovné podmienky vyžadujú – príslušná lekárnička pre poskytnutie prvej pomoci sa bude nachádzať na každom samostatnom pracovisku (pohotovostná lekárnička). Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci musia byť označené a ľahko prístupné. Adresa a telefónne číslo záchrannej služby musia byť viditeľne umiestnené na miestach s prostriedkami prvej pomoci. Prostriedky prvej pomoci budú uložené v kancelárii stavbyvedúceho a sú stále prístupné počas výstavby. Tvorí ju predovšetkým hlavná lekárnička a nosidlá.

A.14 ZARIADENIA NA OSOBNÚ HYGIENU

A.14.1 Šatne a uzamykateľné skrinky

- A.14.1.1 Ak zamestnanci používajú špeciálny pracovný odev a ak sa nemôžu prezliekať z dôvodu ochrany zdravia alebo zachovania súkromia v inej miestnosti, budú mať k dispozícii primerané šatne. Šatne musia byť ľahko prístupné, musia mať dostatočnú kapacitu a musia byť vybavené stoličkami alebo lavicami.

- A.14.1.2 Šatne musia byť dostatočne veľké a vybavené tak, aby si každý zamestnanec mohol, ak je to potrebné, vysušiť pracovný odev a osobné veci a zamknúť ich. Ak to okolnosti vyžadujú, musí byť k dispozícii také vybavenie, aby pracovné oblečenie bolo uskladnené na mieste oddelenom od vlastného odevu a osobných vecí zamestnanca.

- A.14.1.3 Ak to bude potrebné, zhotoviteľ vykoná opatrenia na oddelenie šatní pre mužov a ženy, alebo na oddelené používanie šatní mužmi a ženami.

- A.14.1.4 V prípadoch neuvedených v prvom odseku bodu 14.1.1. má každý zamestnanec k dispozícii miesto na uzamykanie svojho odevu a osobných vecí.

A.14.2 Sprchy a umývadlá

- A.14.2.1 Ak to vyžaduje charakter práce alebo ochrana zdravia, zamestnanci musia mať k dispozícii primerané množstvo vyhovujúcich spích. V prípade potreby zhotoviteľ vykoná opatrenia na oddelenie sprchovacích miestností pre mužov a žena, alebo na oddelené používanie sprchovacích miestností mužmi a ženami.

- 1A.4.2.2 Miestnosti na sprchovanie musia byť dostatočne veľké a mať primeraný hygienický štandard, aby umožňovali zamestnancom umyť sa bez prekážok.

A.14.3. Záchody a umývadlá

V blízkosti pracovísk, oddychových miestností šatní, miestností so sprchami alebo umývadlami musia byť k dispozícii oddelené zariadenia s dostatočným počtom záchodov a umývadiel. Na stavenisku sa osadí prenosný ekologický záchod.

A.15 ODDYCHOVÉ MIESTNOSTI A UBYTOVACIE PRIESTORY

- A.15.1 Tam, kde to bezpečnosť alebo ochrana zdravia zamestnancov vyžaduje najmä vzhľadom na druh vykonávanej činnosti, alebo ak počet zamestnancov prekročí určitú hranicu a vzhľadom na vzdialenosť pracovísk, zamestnanci musia mať k dispozícii ľahko prístupnú oddychovú miestnosť alebo ubytovacie priestory.

- A.15.2 Oddychová miestnosť alebo ubytovacie priestory sú dostatočne veľké a vybavené primeraným počtom stolov a stoličiek pre určený počet zamestnancov.

- A.15.3 Ak požiadavka podľa bodu 15.2 nie je splniteľná, zamestnanci budú musieť mať k dispozícii vybavenie, v ktorom môžu zotrvať počas prerušenia práce.

- A.15.4 Stále ubytovacie priestory, ak nie sú využívané len výnimočne, musia mať primerané zariadenia na osobnú hygienu, oddychovú miestnosť a miestnosť na pohyb vo

voľnom čase. Stále ubytovacie priestory musia byť zariadené lôžkami, skriňami, stolmi a stoličkami v závislosti od počtu zamestnancov a ich usporiadanie musí závisieť od prítomnosti zamestnancov oboch pohlaví.

A.15.5 V oddychových miestnostiach alebo ubytovacích priestoroch musia byť vykonané príslušné opatrenia na ochranu nefajčiarov.

A.16 PRIESTORY NA ODDYCH PRE TEHOTNÉ ŽENY A DOJČIACE MATKY

A.16.1 Charakter staveniska a prác neumožňuje práce pre tehotné ženy a dojčiace matky.

A.17 ZAMESTNANCI SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

A.17.1 Charakter staveniska a prác neumožňuje práce pre pracovníkov so zdravotným postihnutím.

A.18 RÔZNE USTANOVENIA

A.18.1 Okolie a obvod staveniska musí dodávateľ označiť a usporiadať tak, aby boli jasne viditeľné a identifikované. Označenie sa vykoná farebnými zábranami resp. prenosným zábradlím výšky min. 1,10 m. Počas realizácie sa nepredpokladá ponechávať otvorené výkopy, ale každý pracovný úsek sa ukončí pred koncom pracovnej doby. Do ďalšieho dňa sa ponechá len odhalený koniec potrubia, ohradený a označený zábranami.

A.18.2 Zhotoviteľ musí pre zamestnancov pracujúcich na stavenisku zabezpečiť dostatočné množstvo pitnej vody, alebo iné vhodné nealkoholické nápoje resp. umožniť zamestnancom si uvedené nápoje zabezpečiť a to aj pre zamestnancov pracujúcich vo vnútorných priestoroch a zamestnancov pracujúcich v blízkosti týchto pracovísk.

A.18.3 Zamestnanci musia mať:

- k dispozícii zariadenie na konzumáciu jedla a oddych
- podľa potreby k dispozícii zariadenia na individuálnu prípravu stravy

B. OSOBITNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA STAVENISKO

Pracoviská sa rozdeľujú na pracoviská vo vnútorných priestoroch Oddiel I. a pracoviská vo vonkajších priestoroch Oddiel II.

Realizácia stavby bude prebiehať vo vonkajších priestoroch. Podľa ustanovení uvedených v Oddieli II. zhotoviteľ musí na stavenisku zabezpečiť splnenie povinností, úloh a činností, ktoré sú popísané v nasledovných stadiách.

Za nebezpečnú prácu v rámci vyhlášky sa považuje činnosť, ktorá pri použití určených bezpečnostných opatrení predstavuje zvýšené úrazové riziko. Pokiaľ pri stavebných prácach bude spozorované nebezpečenstvo, ktoré by mohlo ohroziť zdravie, život osôb alebo pri podozrení na prítomnosť osoby, ktorá požila alkohol musia sa prerušiť práce, vykonať nevyhnutné opatrenia na ochranu života a zdravia, pričom sa musí o tom vyhotoviť zápis.

Bezpečnostným opatrením je opatrenie, ktoré zabezpečuje organizačným alebo technickým spôsobom bezpečný výkon činnosti. Pri odovzdávaní staveniska sa povinnosti a záväzky v oblasti BOZP musia medzi účastníkmi dohodnúť dopredu a musia byť stanovené v zápise o odovzdaní a prevzatí, ak nie sú obsiahnuté v zmluve o dielo.

Nebezpečný priestor a nebezpečné prostredie je také, kde je priestor so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku pracovného úrazu alebo poškodenia technického zariadenia.

Pod stálym dozorom sa rozumie nepretržité sledovanie pracovnej činnosti zamestnancov a stavu pracoviska určeným zamestnancom organizácie. Základnou povinnosťou zhotoviteľa je viesť evidenciu zamestnancov ich nástupu, resp. opustenia pracoviska. Súčasťou dodávateľskej dokumentácie (k dispozícii na stavbe) je technologický alebo pracovný postup.

Na stavenisko je potrebné zakázať vstupu osôb ktoré na ňom nevykonávajú prácu. Nebezpečné priestory resp. priestory staveniska musia byť viditeľne označené dopravnými značkami.

Pri navrhovaní OOPP treba zamestnancov vybaviť všetkými prostriedkami vyplývajúcim z predpisov a zásad vypracovaných spoločnosťou voči všetkým nebezpečeniam vyplývajúcim z vykonávaných činností a vyžadovať od zamestnancov ich používanie a vykonávať vedúcimi zamestnancami pravidelnú kontrolu používania. Pracovný prostriedok je stroj, zariadenie, prístroj alebo nástroj, sa používa pri práci, obsluha pracovného prostriedku je zamestnanec poverený používať pracovný prostriedok a jeho činnosť pri používaní pracovného prostriedku.

Zamestnávateľ vykoná potrebné opatrenia, aby pracovný prostriedok, ktorý poskytuje zamestnancovi na používanie, bol na príslušnú prácu vhodný alebo prispôsobený tak, aby pri jeho používaní bola zaistená bezpečnosť a ochrana zdravia zamestnanca. Pri výbere pracovného prostriedku zamestnávateľ prihliada na osobitné pracovné podmienky a druh práce, na nebezpečenstvo existujúce na pracovisku a na nebezpečenstvo, ktoré môže vyplývať z používania pracovného prostriedku. Ak bezpečnosť pracovného prostriedku závisí od podmienok jeho inštalácie, zamestnávateľ zabezpečí vykonanie kontroly pracovného prostriedku po jeho inštalovaní, pred jeho prvým použitím a po jeho inštalovaní na inom mieste, aby zabezpečil správnu inštaláciu pracovného prostriedku a jeho správne fungovanie. Kontrolu vykonávajú oprávnené osoby podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

B.1 STABILITA A PEVNOSŤ

B.1.1 Vyvýšené alebo v hĺbke umiestnené pohyblivé pracoviská alebo pevné pracoviská musia byť zabezpečené proti prevráteniu a musia byť stabilné (Vyhláška 374/90 Zb.) pritom je potrebné dbať najmä na:

- počet zamestnancov, ktorí na nich pracujú
- najväčšie možné zaťaženie a rozloženie zaťaženia
- pôsobenie vonkajších vplyvov

Ak nosné a iné časti týchto pracovísk nie sú zabezpečené proti prevrhnutiu, je potrebné zabezpečiť ich stabilitu vhodným a bezpečným spôsobom upevnenia, aby sa zabránilo každému neželateľnému pohybu celých pracovísk alebo ich častí.

B.1.2 Všetky otvory a jamy na celom stavenisku alebo komunikácii resp. chodníkoch, kde hrozí nebezpečie pádu osôb musia byť zabezpečené zábradlím resp. oplotené (Vyhláška 374/90 Zb. §13). V prípade keď nad jamou alebo šachtou nepracuje musia byť tieto zakryté dostatočne únosným poklopom. V prípade že v blízkosti pracuje iný zamestnanec je potrebné otvory ohraďiť a strážiť. Územie vykonávaných prác, priliehajúcich k verejným komunikáciám alebo zasahujúcich do nich, musí byť vybavené výstražnou dopravnou značkou alebo dočasným dopravným značením a ohradené zábranami. Mimo zastavaného územia obce stavenisko nemusí byť oplotené alebo ohradené, ak je vzdialené od verejnej komunikácie viac ako 30 m.

B.1.3 Prístup k akýmkoľvek plochám pozostávajúcim z nedostatočne pevných materiálov nie je povolený, ak plochy nie sú zabezpečené primeraným zariadením alebo prostriedkami na bezpečný výkon práce (Vyhláška 374/90 Zb.).

- B.1.4 Priestor, pri ktorom sa má sypký materiál prihrňovať mechanickou lopatou, sa musí upraviť tak, aby sa nemohla zachytiť o nerovnosti, pevné prekážky, väčšie predmety a pod. Sklárky a skladištia materiálov sa nesmú umiestňovať v priestore trvalé ohrozovanom dopravou bremien, prácou vo výške, na komunikáciách.
- B.1.5 Materiály, zariadenia a iné prvky, ak sa pohybujú akýmkoľvek spôsobom a môžu ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov sa zabezpečia primeraným spôsobom (NV 374/90 Zb., Vy 59/82 Zb., NV 391/99 Zb.). Je potrebné zosúladiť činnosť mechanizmov a dopravných prostriedkov, hygienické a bezpečnostné požiadavky na mechanizmy, hygienické a bezpečnostné požiadavky na vylúčenie špecifického nebezpečia vyvolaného pohyblivosťou stroja, hygienické a bezpečnostné požiadavky špecifického nebezpečia vyvolaného zdvíhaním alebo premiestňovaním bremien, hygienické a bezpečnostné požiadavky na strojové zariadenia určené na prácu. Nebezpečný dosah stroja je maximálny dosah pracovného zariadenia stroja zväčšený o bezpečnostné pásmo v šírke 200 cm.
- B.1.6 Zhotoviteľ stavebných prác je povinný vybaviť zamestnancov vhodným náradím, OOPP, dokumentáciou, návodmi a pravidlami. Zamestnanci nesmú byť poverovaní stavebnou prácou, ak nemajú na to vyhovujúci zdravotný stav a odbornú spôsobilosť. Povinnosťou zamestnancov je dodržiavať technologické, pracovné postupy, obsluhovať tie stroje, zariadenia, ktoré mu boli určené, dodržiavať bezpečnostné označenia, signály a vykonávať prácu na určenom pracovisku.
- B.1.7 Zamestnávateľ vykoná potrebné opatrenia, aby pracovný prostriedok, ktorý poskytuje zamestnancovi na používanie, bol na príslušnú prácu vhodný alebo prispôsobený tak, aby pri jeho používaní bola zaistená bezpečnosť a ochrana zdravia zamestnanca. Pri výbere pracovného prostriedku zamestnávateľ prihliada na osobitné pracovné podmienky a druh práce, na nebezpečenstvo existujúce na pracovisku a na nebezpečenstvo, ktoré môže vyplývať z používania pracovného prostriedku.
- B.1.8 Kontrola - Stabilitu a pevnosť musí dodávateľ kontrolovať pred nástupom zamestnancov do práce a priebežne počas práce. Kontrolu je potrebné vykonávať po zmene podmienok na stavenisku a osobitne do výšky alebo hĺbky pracovného miesta (Vyhláška 374/90 Zb. §21). Zabezpečenie stability výkopov je dané návrhom dokumentácie a podľa STN 73 3050 zemné práce. Vytýčenie, označenie a zabezpečenie inžinierskych sietí je prvou činnosťou zhotoviteľa pred zahájením akýchkoľvek prác na stavenisku. Pri prácach v blízkosti inžinierskych sietí je nutné aj z hľadiska bezpečnosti dodržiavať všetky predpisy a požiadavky majiteľov sietí

B.2 ENERGETICKÉ ROZVODY

- B.2.1 Energetické rozvody musia zodpovedať príslušným bezpečnostným predpisom a normám.
- B.2.2 Energetické rozvody, ktoré sa na stavenisku nachádzajú pred začatím prác, musia byť identifikované, prekontrolované a zreteľne označené (Vyhláška 59/82 Zb.). Pri projektovaní zemných prác musí objedávateľ zistiť všetky podzemné, nadzemné inžinierske siete a musia byť vyznačené v projekte. Výkopy v obývanom území, na verejných priestranstvách a v uzavretých priestoroch musia byť zabezpečené zakrytím alebo opatrené zábradlím príp. inou prekážkou.
- B.2.3 Zhotoviteľ je povinný priebežne kontrolovať stav energetických rozvodov na stavenisku. V prípade poškodenia inžinierskych sietí musí dodávateľ stavebných prác ihneď ohlásiť ich poškodenie prevádzkovateľovi, pričom sa musia vykonať opatrenia na zamedzenie vstupu nepovolaným osobám do ohrozeného priestoru.
- B.2.4 Pri stavebných prácach v blízkosti zariadení pod napätím sa musia vykonať opatrenia proti dotyku alebo proti priblíženiu k častiam pod napätím. Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia a plynovodov je vymedzené zvislými

rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v súvislých lesných priesekoch 7m, 15 m pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane, 20 m pri napätí od 110 kV do 220 kV vrátane, 25 m pri napätí od 220 kV do 400 kV vrátane, 35 m pri napätí nad 400 kV, ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2m od krajného vodiča na každú stranu. V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, vykonávať iné činnosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

- B.2.5 V blízkosti ochranného pásma elektrických zariadení osoby, ktoré zriaďujú stavby alebo vykonávajú činnosti, ktorými sa môžu priblížiť k elektrickým zariadeniam, sú povinné oznámiť túto činnosť prevádzkovateľovi elektrického zariadenia a dodržiavať ním ustanovené podmienky, prevádzkovatelia zariadení napájaných jednosmerným prúdom v blízkosti ochranného pásma s možnosťou vzniku bludných prúdov spôsobujúcich poškodenie podzemného elektrického vedenia sú povinní informovať o tejto skutočnosti prevádzkovateľa podzemného elektrického vedenia a po dohode s ním realizovať opatrenia na ochranu podzemného elektrického vedenia.
- B.2.6 Pohyblivé a poddajné prírody sa musia klásať a používať tak, aby sa nemohli poškodiť a aby boli zabezpečené proti pretrhnutiu. Elektrické zariadenia, ktoré sú pripojené pohyblivým prírodom sa musia pri premiestňovaní odpojiť, pokiaľ nie sú upravené inak, takže nemôže prísť k ich narušeniu. Ďalej musia zodpovedať pre obsluhu podľa STN 343100. Bezpečnostné požiadavky na obsluhu práce na elektrických zariadeniach musia zodpovedať vyhláške 718/2002 Z.z. kde sú podrobnejšie definované požiadavky na kvalifikáciu osôb, zaistenie bezpečnosti pri práci, práce vykonávané na elektrických zariadeniach, obsluha nainštalovaných elektrických zariadení.
- B.2.7 Energetické rozvody na stavenisku, najmä ak sú vystavené vonkajším vplyvom, sa pravidelne kontrolujú a udržiavajú (Vyhláška 374/90 Zb.).Všetky elektrické inžinierske siete zhotoviteľ pred zahájením prác vytýči a označí a zabezpečí ich ochranu a označí a zabezpečí ich pred poškodením. Je zakázané jazdiť cez elektrické káble, ak nie sú vhodne chránené proti mechanickému poškodeniu.
- B.2.8 Existujúce elektrické diaľkové vedenia sa, ak je to možné, preložia mimo staveniska alebo sa vypnú (Vy 374/90 Za 70/98). Ak to nie je možné, je potrebné ohraničiť ich prekážkou a umiestniť tam pokyny, aby dopravné prostriedky a energetické rozvody na stavenisku boli mimo týchto diaľkových vedení. Dodržiavať ochranné a bezpečnostné pásma elektrických vedení a plynovodov. Vhodné upozornenie alebo závesná ochrana vzdušných energetických rozvodov sa umiestni tak, aby pod nimi mohli prechádzať dopravné prostriedky.

B.3 VPLYV POČASIA

- B.3.1 Zhotoviteľ musí zabezpečiť, aby zamestnanci boli chránení pred vplyvmi počasia, ktoré by mohli ohroziť ich bezpečnosť a zdravie. Práce pri zhoršení počasia je potrebné prerušiť na potrebnú dobu. Za stavebné práce v mimoriadnych podmienkach sa považujú práce počas prevádzky, práce v sťažených podmienkach, ale i práce v nebezpečnom prostredí a priestore.
- B.3.2 Pri nepriaznivých poveternostných podmienkach, pri ktorých môže dôjsť k ohrozeniu stability svahu, nesmú sa zamestnanci zdržiavať na svahu a pod ním.
- B.3.3 Zhotoviteľ zabezpečí zamestnancov pred vplyvmi počasia zodpovedajúcim OOPP.

B.4 PÁD PREDMETOV

- B.4.1 Zhotoviteľ musí zabezpečiť pracovníkov tak, aby pracovníci neboli ohrození padajúcimi predmetmi. Zamestnanci musia používať ochranné prostriedky. Materiály a pracovné zariadenia musia byť uložené alebo navrhnuté tak, aby nemohli sklúzať alebo sa zrútiť. Ak je to potrebné, na stavenisku musia byť umiestnené zastrešené priechody, alebo je zabránený prístup k nebezpečným priestorom (NV 204/2001 Z.z.).
- B.4.2 Skladovaný materiál musí byť uložený tak, aby bola po celý čas skladovania zabezpečená jeho stabilita (podložky, stojany, previazanie). Pri montáži je nutné vykonať opatrenia na zabezpečenie proti pádu. skládky a skladištia materiálov sa nesmú umiestňovať v priestore trvalé ohrozovanom dopravou bremien, prácou vo výške, na komunikáciách. Skladovací priestor, kde sa pohybujú zamestnanci musí mať výšku min. 2, 1 m. Skladovacia plocha musí byť spevnená, odvodnená a označená bezpečnostnými tabuľkami zakazujúcimi vstup nepovolaným osobám, prispôbená skladovanému materiálu.
- B.4.3 Sypký materiál sa môže voľne ukladať plno-mechanizovaným spôsobom do akejkoľvek výšky za predpokladu, že aj odoberanie sa bude uskutočňovať mechanickým spôsobom pri odbere výška steny skládky nesmie presiahnuť 9/10 dosahu nakladacieho stroja. Pri ručnom ukladaní sa môže sypký materiál navŕšiť len do výšky 2, 0 m. Na skládke sypkých materiálov sa spodným odberaním sa zamestnanci nesmú zdržovať v nebezpečnej blízkosti odberného miesta. Prvky a dielce pravidelných tvarov pri ukladaní a odberaní mechanizovanými prostriedkami možno skladovať do výšky 4, 0 m.

B.5 PÁD Z VÝŠKY

- B.5.1 Na stavenisku budú vykonávané práce na teréne a v stavebných ryhách. V tomto prípade možno za pád z výšky považovať pád do stavebnej ryhy. Pádu z výšky sa vo všeobecnosti zabraňuje technickými opatreniami, predovšetkým pevným a dostatočne vysokým zábradlím, ktoré má aspoň zarážku pri podlahe, držadlo pre ruky /madlo/ a strednú výstuhu, alebo iným rovnocenným riešením.
- B.5.2 Zamestnanci, ktorí vykonávajú, riadia stavebné práce vo výškach nad 1, 5 m, na pohyblivých pracovných plošinách, rebríkoch nad 5 m pomocou horolezeckej (speleologickej) techniky a pri montáži, demontáži pomocných konštrukcií musia byť školení z predpisov BOZ najmenej raz za 12 mesiacov.

B.6 LEŠENIE A REBRÍKY

- B.6.1 V prípade použitia lešenia na stavenisku musí toto riešenie zodpovedať predpisom a vyhovovať všetkým požiadavkám na bezpečnosť práce.
- B.6.2 Prenosné rebríky používané na zostup do stavebnej ryhy musia byť schváleného typu a nepoškodené. Prenosné rebríky musia byť počas vykonávania prác stále umiestnené v ryhe aby umožnili okamžitý únik pracovníkom z ryhy. Mimo pracovnú dobu musia byť rebríky bezpečne uschované.
- B.6.3 Rebrík možno používať len na krátkodobé, fyzicky nenáročné práce pri použití jednoduchého náradia. Pri vystupovaní alebo zostupovaní musí byť zamestnanec otočený tvárou k rebríku a musí mať možnosť pridržať sa ho oboma rukami. Po rebríku sa nesmie vynášať alebo znášať bremeno ťažšie ako 20 kg. Drevené zbíjané rebríky môžu mať najväčšiu dĺžku 3, 5 m, musia byť technicky dokumentované typovým výkresom a výpočtom. rebríky musia presahovať výstupnú úroveň o 1,10 m. Presah rebríka možno nahradiť pevnými drždami alebo inou pevnou časťou

konštrukcie. rebrík musí byť zabezpečený proti posunutiu, bočnému vychýleniu, prevráteniu alebo rozovretiu.

- B.6.4 **ZAKÁZANÉ ČINNOSTI** v súvislosti s používaním rebríkov: pracovať nad sebou vystupovať a zostupovať súčasne viacerým zamestnancom používať rebrík ako prechodný mostík používať poškodené rebríky.
- B.6.5 Sklon jednoduchého rebríka nesmie byť menší ako 2, 5 :1. Za priečkami musí byť voľný priestor najmenej 0,18 m, pri päte rebríka zo strany prístupu treba ponechať voľný priestor min. šírky 0, 6 m. Pracovať na rebríku možno len z bezpečnej vzdialenosti od horného konca, pri jednoduchých rebríkoch to je min. 0, 8, pri dvojítych min. 0,5m.

B.7 ZDVÍHACIE ZARIADENIA

- B.7.1 Ak dodávateľ stavby bude používať zdvíhacie zariadenia bude musieť zabezpečiť, aby tieto zariadenia a ich príslušenstvo vrátane ich súčastí, upevnení, ukotvení a podpier boli najmä:
- a/ odborne navrhované a montované a dostatočne pevné pri ich používaní
 - b/ bezpečne umiestnené a používané
 - c/ udržiavané v prevádzkyschopnom stave
 - d/ kontrolované, pravidelne prezerané a skúšané v súlade s osobitnými predpismi
 - e/ obsluhované odborne spôsobilými osobami.
- B.7.2 Na zdvíhacích zariadeniach a ich príslušenstve musí byť na viditeľnom mieste označená hodnota ich maximálneho prípustného zaťaženia.
- B.7.3 Zdvíhacie zariadenia a ich príslušenstvo sa môžu používať len na účel, na ktorý boli navrhnuté.

B.8 DOPRAVNÉ PROSTRIEDKY, STROJE NA ZEMNÉ PRÁCE A STROJE NA MANIPULÁCIU S MATERIÁLOM

- B.8.1 Všetky dopravné prostriedky, stroje na zemné práce a stroje na manipuláciu s materiálom musia byť udržiavané v prevádzkyschopnom stave a správne požívané. Každý dopravný prostriedok používaný na stavbe musí byť vyhotovený pre daný účel používania a certifikovaný autorizovanou organizáciou. Pre pracovný prostriedok používaný v podmienkach, ktoré zhoršujú jeho stav a vytvárajú možnosť vzniku nebezpečenstva, zamestnávateľ zabezpečí vykonanie kontroly oprávnenou osobou vždy, ak sa vyskytnú výnimočné okolnosti, napríklad zmena vykonávanej práce, porucha, havária, prírodný jav alebo dlhšia prestávka v používaní pracovného prostriedku, ktoré môžu ohroziť bezpečnú prevádzku pracovného prostriedku (Vyhl. 374/90 NV 391/99, NV 159/2001. v znení neskorších predpisov).
- B.8.2 Prevádzka, oprava, údržba, kontrola vozidla a zemných strojov sa musí vykonávať podľa návodu výrobcu a podľa technologických postupov. Pre každý dopravný prostriedok resp. stroje musí byť k dispozícii. Zamestnanec určený na obsluhu stroja musí byť najmenej raz za 24 mesiacov školený a preskúšaný z predpisov na zaistenie bezpečnosti práce.
- B.8.3 Pred uvedením do prevádzky stroje sa musia vybaviť : prevádzkovými dokladmi a označiť evidenčným číslom a názvom prevádzkovateľom stroja, údajmi o použití stroja, informácie o údržbe, pokyny pre používanie, manipuláciu, predpísaným zariadením na zvukovú výstrahu, bezpečnostnými oznámeniami, bezpečnostnými nátermi, značkami, tabuľkami a nadpismi v slovenskom jazyku.
- B.8.4 Vodiči a obsluha strojov na zemné práce a strojov na manipuláciu s materiálom musia byť odborne spôsobilí. Zamestnávateľ preukázateľne vykoná opatrenia, aby zamestnanec bol oboznámený a informovaný o používaní pracovného prostriedku v

súlade s osobitným predpisom, a ak je to potrebné, aby dostal písomný návod na obsluhu pracovného prostriedku. V miestach, kde môže dôjsť k ohrozeniu zamestnancov; ovládače strojov sa musia zabezpečiť proti náhodnému spusteniu ochranným zariadením.

- B.8.5 Prevádzkovými dokladmi sú : prevádzkový denník určený na vedenie záznamov o prevzatí a odovzdaní stroja obsluhou, závadách a opravách počas prevádzky, na evidenciu závažných udalostí pri pracovnej smene a pod., revízná kniha stroja spravidla dodaná výrobcom, ktorá obsahuje technické údaje o stroji /záznamy o skúškach, generálnych a iných opravách, rekonštrukcii stroja a pod./. Jej prílohou je technická dokumentácia.
- B.8.6 Stroj obsluhuje jeden zamestnanec, ak výrobca v technických podmienkach alebo v návode na obsluhu stroja neurčí inak. Ak to vyžaduje bezpečnosť práce, dodávateľ stavebných prác určí viacčlennú obsluhu. Stroje môžu samostatne obsluhovať len zamestnanci duševne a telesne spôsobilí, starší ako 18 rokov, ak pre obsluhu nie je určená vyššia veková hranica a sú poverení používať pracovný prostriedok a jeho činnosť pri používaní pracovného prostriedku.
- B.8.7 Pred spustením stroja musí zodpovedný zamestnanec oboznámiť obsluhu s miestnymi prevádzkovými a pracovnými podmienkami, ktoré ovplyvňujú bezpečnosť práce. Pri prevádzke stroja sa musí zabezpečiť jeho stabilita. Stroje sa pri prerušení alebo ukončení prevádzky musia zaistiť tak, aby sa nemohli stať zdrojom ohrozenia alebo neoprávneného použitia. Údržba, oprava a čistenie sa musí vykonávať v súlade s dokumentáciou opravovaných strojov a technickými normami.
- B.8.8 Ak zistí obsluha závalu alebo poškodenie, ktoré by mohlo ohroziť bezpečnosť práce a prevádzky, ktorú nie je schopná sama odstrániť, nesmie stroj uviesť do prevádzky a musí závalu ohlásiť zodpovednému zamestnancovi a závalu zapísať do prevádzkového denníka.
- B.8.9 Obsluha stroja nesmie opustiť svoje miesto bez toho, aby pracovné zariadenie nebolo spustené na zem, prípadne na podložku na zemi alebo umiestnené v predpísanej polohe a mechanicky zabezpečené.
- B.8.10 Zhotoviteľ musí na stavenisku vykonať opatrenia na zabránenie pádu dopravných prostriedkov, strojov na zemné práce a strojov na manipuláciu s materiálom do výkopov. Stroje na zemné práce a stroje na manipuláciu s materiálom musia byť vybavené takými konštrukciami, ktoré vodiča chránia pred pritlačením pri prevrátení stroja alebo pred pádom predmetov a materiálov.
- B.8.11 Príslušenstvo pracovného prostriedku určeného na zdvíhanie je potrebné vybrať podmienok, pričom je potrebné zohľadňovať spôsob a rozmiestnenie závesov. Podľa druhu zdvíhaného bremena, upevňovacích miest, zdvíhacích lán a poveternostných podmienok. Príslušenstvo takého pracovného prostriedku, ak sa po používaní nerozoberie, musí byť zreteľne označené, aby používatelia boli informovaní o jeho charakteristikách.

B.9 ZARIADENIA, STROJE A PRACOVNÉ PROSTRIEDKY

- B.9.1 Zhotoviteľ je povinný zabezpečiť, aby pracovné prostriedky vrátane zariadení, strojov a ručného náradia s pohonom, alebo bez neho boli:
 - a/ udržiavané v prevádzkyschopnom stave,
 - b/ používané len na práce, na ktoré boli navrhnuté,
 - c/ obsluhované odbornými spôsobilými osobami.
- B.9.2 Zamestnávateľ vykoná potrebné opatrenia, aby pracovný prostriedok, ktorý poskytuje zamestnancovi na používanie, bol na príslušnú prácu vhodný alebo prispôsobený tak, aby pri jeho používaní bola zaistená bezpečnosť a ochrana zdravia zamestnanca. Pri výbere pracovného prostriedku zamestnávateľ prihliada na osobitné pracovné

- podmienky a druh práce, na nebezpečenstvo existujúce na pracovisku a na nebezpečenstvo, ktoré môže vyplývať z používania pracovného prostriedku.
- B.9.3 Zamestnávateľ vykoná potrebné opatrenia, aby pracovný prostriedok, ktorý poskytuje zamestnancovi na používanie, bol na príslušnú prácu vhodný alebo prispôsobený tak, aby pri jeho používaní bola zaistená bezpečnosť a ochrana zdravia zamestnanca. Pri výbere pracovného prostriedku zamestnávateľ prihliada na osobitné pracovné podmienky a druh práce, na nebezpečenstvo existujúce na pracovisku a na nebezpečenstvo, ktoré môže vyplývať z používania pracovného prostriedku.
- B.9.4 Zamestnávateľ vykoná opatrenia na zabezpečenie primeranej údržby, aby pracovný prostriedok po celý čas jeho používania mal úroveň zodpovedajúcu požiadavkám. Ovládacie a kontrolné prvky pracovného prostriedku musia byť viditeľné, identifikovateľné a primerane označené. Ak to nie je nevyhnutné, ovládacie a kontrolné prvky musia byť umiestnené mimo zóny nebezpečenstva a ich činnosť nesmie vytvárať ďalšie nebezpečenstvo. Nesmú zvyšovať riziko ani v dôsledku neúmyselnej činnosti. Obsluha z hlavného ovládacieho miesta zabezpečí, aby sa nijaká osoba nenachádzala v zóne nebezpečenstva. Ak to nie je možné, bezpečnostný systém automaticky vydá svetelný alebo zvukový výstražný signál ihneď po uvedení pracovného prostriedku do chodu. Ohrozený zamestnanec musí mať pri uvádzaní pracovného prostriedku do chodu čas a možnosť rýchlo sa vyhnúť ohrozeniu alebo zastaviť pracovný prostriedok.
- B.9.5 Povinnosti obsluhy pred začatím prevádzky stroja sú :
- je zakázané - uviesť do chodu a používať stroj, ak sú okrem obsluhy na stroji alebo v jeho nebezpečnej blízkosti ďalší zamestnanci,
 - uvádzať do chodu a používať stroj, ak je odmontované alebo poškodené niektoré ochranné zariadenie,
 - odstraňovať závalu za chodu, pracovať so strojom za zníženej viditeľnosti a v noci, ak pracovný priestor stroja a pracovisko nie sú dostatočne osvetlené,
 - premiestňovať a prepravovať zamestnancov na stroji alebo jeho pracovnom zariadení, ak to nie je výrobcom povolené,
 - pohybovať pracovným zariadením nad zamestnancami a nad obsadenou kabínou vodiča dopravných prostriedkov
- B.9.6 Ak nie je v návodoch výrobcu alebo v technických podmienkach výrobcu určené inak, pri prevádzke lopatových rýpadlách, nakladačoch a univerzálnych dokončovacích strojoch je zakázané roztlákať dnom lopaty horninu, vyrovnávať terén otáčaním lopaty.
- B.9.7 Obsluha stroja nesmie pracovať so strojom a pracovným nástrojom v mieste, na ktoré nie je z miesta obsluhy vidieť a kde by mohlo nastať ohrozenie zamestnancov alebo iného zariadenia.
- B.9.8 Všetky výkopy a jamy na stavbe musia byť ohradené v takej minimálnej vzdialenosti, aby nemohlo dôjsť k porušeniu stability stien a pádu. Zvýšenie stability sa môže vykonať svahovaním stien výkopov podľa druhu zemin resp. pažením, ukotvením, torkkrétovaním. Vzdialenosť pojazdu mechanizmov od hrany svahov sa určí statickým výpočtom podľa konkrétnych podmienok staveniska, ak nie je daná v projektovej dokumentácii. Je zakázaná jazda vozidla pod pevnou prekážkou (napr. podjazd) ak medzi výškou vozidla aj s nákladom a prekážkou nie je rezerva min. 0,3 m.
- B.9.9 Pri hrnutí horniny dózerom nesmie brit jeho radlice presahovať cez okraj svahu alebo výkopu. Pred začiatkom zemných prác so skrejpermi musia sa vykonať opatrenia, aby stroj radlicou nenarazil na výčnievajúce pevné prekážky. Stroje na zemné práce sa môžu používať len na účely na ktoré sú certifikované a spĺňajú všetky bezpečnostné požiadavky. Obsluha pred začatím prác musí podľa návodu výrobcu prezrieť stroj a príslušenstvo a prekontrolovať, či ovládacie, oznamovacie a bezpečnostné zariadenia sú funkčne činné umiestnenie a zabezpečenie stroja po skončení prevádzky.
- B.9.10 Pracovný prostriedok, z ktorého môžu vypadávať predmety alebo môže vyletúvať materiál, musí byť vybavený bezpečnostným zariadením, ktoré zodpovedá veľkosti rizika. Ak je to potrebné pre bezpečnosť a zdravie zamestnancov, pracovný

prostriedok a jeho časti musia byť spevnené výstužou alebo iným spôsobom.. Ak je možný kontakt s pohybujúcimi sa časťami pracovného prostriedku, ktorý môže spôsobiť úraz, tieto časti musia byť vybavené krytom alebo iným ochranným zariadením, ktoré zabráni prístupu do zóny nebezpečenstva, alebo takým zariadením, ktoré zastaví pohybujúce sa nebezpečné časti skôr, ako sa siahne alebo vstúpi do zóny nebezpečenstva.

B.9.11 Zariadenia a pracovné prostriedky s tlakovým médiom sú kontrolované v súlade s predpismi a pravidelne skúšané

B.10 VÝKOPY, ŠACHTY, PRÁCE, TUNELY, ZEMNÉ PRÁCE

B.10.1 Zhotoviteľ pri výkopových prácach a prácach v ryhe a v šachtách vykoná vhodné bezpečnostné opatrenia, ktoré:

- a/ pozostávajú z vhodného ochranného zariadenia, napríklad debnenia, vystuženia, paženia alebo svahovania a ohradenia výkopov,
- b/ zabraňujú nebezpečenstvu pádu osôb, materiálu a predmetov alebo zaplaveniu,
- c/ umožňujú dostatočné vetranie na pracoviskách a poskytujú dostatok vzduchu na dýchanie
- d/ umožňujú zamestnancom v prípade požiaru alebo pri prieniku vody alebo materiálu uniknúť do bezpečia.

B.10.2 Pred začatím zemných prác sa musia vytýčiť všetky podzemné vedenia a vykonať také opatrenia, aby sa zistilo a na minimum znížilo akékoľvek ohrozenie súvisiace s podzemnými rozvodmi.

B.10.3 Zaistí sa bezpečný zostup do výkopu a výstup z neho.

B.10.4 Vykopaná zemina, materiály a pohybujúce sa vozidlá musia byť umiestnené v bezpečnej vzdialenosti od výkopu. Ak priestorové usporiadanie neumožňuje umiestniť výkop pri ryhe je vykpaná zemina odvážaná dopravnými prostriedkami na určené miesto. Ak je to potrebné, vybudujú sa primerané zábrany.

B.10.5 Stroj sa môže pohybovať alebo pracovať podľa únosnosti pôdy v takej vzdialenosti od okraja svahov a výkopu, aby nedošlo k zrúteniu stroja. Ak táto vzdialenosť nie je určená v technologickom postupe, určí ju zodpovedný zamestnanec.

B.10.6 Pri nakladaní materiálu na dopravné prostriedky sa smie manipulovať s pracovným zariadením stroja len nad ložnou plochou tak, aby nenarážalo do dopravného prostriedku. Ak je pri nakladaní potrebné manipulovať s pracovným zariadením nad kabínou vodiča dopravného prostriedku, nesmú sa v nej zdržiavať zamestnanci. Ložná plocha sa musí nakladať rovnomerne.

B.10.7 Pri zatĺkaní prvkov (štetovnice, pilóty, rúry a pod.) sa v okruhu zodpovedajúcom 1,5 násobku výšky veže alebo výložníka žeriavu nesmú vykonávať iné práce. Príprava prvkov sa vykoná vo vzdialenosti aspoň dvojnásobku dĺžky veže alebo výložníka. Zarážaný prvok sa musí pri zarážaní spoľahlivo stabilizovať tak, aby bola zaručená jeho správna poloha a aby sa nevychýlil. Pri práci s baranidlom sa nesmie vstupovať pod zavesené prvky. Na navádzanie prvku sa musia používať bezpečné a spoľahlivé prípravky.

B.10.8 Ručné navádzanie je povolené len pri zdvíhacom zariadení vybavenom mikrozdvihom. Pri zavesenom prvku sa môže na nevyhnutne potrebný čas zdržiavať len zamestnanec poverený navádzaním so stabilizovaním polohy prvku.

B.10.9 Povinnosťou pracujúcich je dodržiavať technologické, pracovné postupy, obsluhovať tie stroje, zariadenia, ktoré mu boli určené, dodržiavať bezpečnostné označenia, signály a vykonávať prácu na určenom pracovisku.

B.10.10 Vstup do šacht, studní, vrtov, žump, kanálov, nádrží a iných uzavretých priestorov bez príslušného zabezpečenia a podľa pokynov zodpovedného pracovníka je považovaný za neprípustný t.j. zakázaný. Ak zamestnanec musí vstupovať do šachty musí byť táto zabezpečená po celej výške a musia sa vykonať opatrenia, či nie je výskyt zdraviu škodlivých látok. Všetky otvory a jamy na staveniskách /pracoviskách/

alebo na komunikáciách, kde hrozí nebezpečenstvo pádu osôb, musia byť zakryté alebo ohradené.

- B.10.11 Všetky vstupy na stavenisko a prístupové cesty sa musia označiť bezpečnostnými značkami a tabuľkami, vstupy a výstupy musia byť uzamykateľné.
- B.10.12 Cez výkopy hlbšie ako 0, 5 m musia byť zriadené prechody široké min. 0, 75 m. Na verejných priestranstvách musia byť prechody široké 1,5m. Zvislé steny výkopov v zastavanom území musia byť zabezpečené proti zavaleniu od hĺbky 1,3 m, v nezastavanom území od 1,5 m. Na svahoch so sklonom väčším ako 1:1 a výške väčšej ako 3 m sa musia vykonať opatrenia proti sklznutiu zamestnancov, zosunutiu materiálov.

B.11 BÚRACIE PRÁCE

Ak by pri búracích prácach hrozilo riziko:

- a/ zhotoviteľ je povinný vykonať vhodné opatrenia a požiť bezpečné pracovné postupy,
- b/ práce musia byť plánované a vykonávané len pod stálym dozorom odborne spôsobilej osoby.

B.12 KONŠTRUKCIE, DEBNENIA A ŤAŽKÉ PREFABRIKÁTY

- B.12.1 Na stavbe nebudú použité ťažké prefabrikáty. Ostatné konštrukcie môžu byť montované a rozoberané len pod stálym dozorom zodpovednej osoby za výstavbu.
- B.12.2 Na ochranu zamestnancov pred nebezpečenstvom, ktoré vyplýva z dočasnej krehkosti alebo zo straty stability konštrukcie, musí dodávateľ vykonať primerané bezpečnostné opatrenia.
- B.12.3 Debnenie a paženie musia byť montované a udržiavané tak, aby odolali predpokladanému zaťaženiu pri práci.

B.13 TEPLOTA

Teplota počas práce je primeraná ľudskému organizmu so zreteľom na používané pracovné metódy a fyzický výkon zamestnanca. (NV 504/2002 Z.z.). Teplota práce musí vyhovovať druhu vykonávanej činnosti na vonkajších pracoviskách musí byť zamestnanec zabezpečený OOPP s ochranou proti chladu.

B.14 OSOBITNÉ OPATRENIA

- B.14.1 Práce s osobitným nebezpečenstvom pre BOZP sú podľa charakteru vykonávanej stavebnej činnosti predovšetkým práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení nebezpečenstvu zasypania, pádu z výšky, použitým pracovným postupom alebo podmienkami pracovného prostredia na stavenisku. V rámci vykonávaných prác pracovníci na stavenisku môžu prísť do blízkosti vysokého napätia, práce, pri ktorých je riziko utopenia, práce v blízkosti jestvujúcich podzemných vedení a vykonávanie prác v šachtách.
- B.14.2 Zamestnanci nie sú vystavení účinkom škodlivej hladiny hluku alebo škodlivým vonkajším vplyvom, napríklad plynu, výparom alebo prachu (Vyhláška 208/91 Zb.). Práce vyžadujúce pri fyzickej námahe sústredenosť alebo sledovanie sluchom max. 75 - 80 dB. Práce bez nárokov na duševné sústredenie a sledovanie sluchom okolia alebo dorozumenie sa rečou 85 dB.
- B.14.3 Motor vozidla možno v garáži uvádzať do chodu len za účelom bezprostredného výjazdu.

- B.14.4 Vonkajšie pracoviská sa musia primerane osvetliť umelým osvetlením, ak denné svetlo nie je dostatočné. Umelé osvetlenie bude nutné realizovať v prípade vykonávania prác v dobe nedostatočného osvetlenia.
- B.14.5 Prekážky na komunikáciách ovplyvňujúce bezpečný prejazd ako aj zákaz vjazdu a koniec cesty sa musí označiť značkami a tabuľkami. Miesto, na ktorom je nebezpečenstvo zrážky s prekážkou alebo nebezpečenstvo pádu, musí byť trvalo vyznačené bezpečnostnou farbou alebo značkami.
- B.14.6 Ak sa na stavenisku vyskytujú priestory s obmedzeným vstupom, tieto priestory sú vybavené zariadeniami, ktoré zabránia vstupu neoprávnených osôb. Na ochranu zamestnancov oprávnených vstupovať do nebezpečných priestorov sú vykonané primerané opatrenia. Nebezpečné priestory sú viditeľne označené

B.15 RÔZNE USTANOVENIA

- B.15.1 Pri líniových stavbách alebo staveniskách s krátkodobými prácami postačuje ohradenie dvojtyčovým zábradlím výšky 1,1m. Pri prácach na verejných komunikáciách kde nie je možné ohradenie, musí sa bezpečnosť prevádzky zaistiť strážením alebo riadením prevádzky.
- B.15.2 Oplotenie alebo ohradenie zasahujúce do verejných komunikácií musí byť v noci a pri zníženej viditeľnosti opatrené výstražným červeným svetlom v čele a po každých 50 m.
- B.15.3 Stavenisko musí byť jednoznačne označené tak, aby bolo identifikovateľné, dočasným dopravným značením počas celej doby výstavby po jednotlivých etapách a častiach.

V Bratislave, 02. 2009

Vypracoval: **DEPONIA SYSTEM s.r.o.**
Ing. Bohuslav Katrenčík